

Дело C-668/23

**Резюме на преюдициално запитване съгласно член 98, параграф 1 от
Процедурния правилник на Съда**

Дата на постъпване в Съда:

13 ноември 2023 г.

Запитваща юрисдикция:

Landgericht Ravensburg (Германия)

Дата на акта за преюдициално запитване:

27 октомври 2023 г.

Ищци:

YH

JD

CN

XU

LO

Ответник:

Volkswagen AG

Предмет на главното производство

Регламент (ЕО) № 715/2007 — Превозно средство с дизелов двигател —
Рецикулация на отработили газове — Температурен прозорец —
Хипотетично одобрение — Обезщетение — Изчисляване

Предмет и правно основание на преюдициалното запитване

Тълкуване на правото на Съюза, член 267 ДФЕС

Преюдициалните въпроси

1. Може ли насоченият срещу производителя на превозното средство иск на купувача на превозното средство за обезщетение за вреди, причинени от извършеното при условията на небрежност пускане на пазара на превозно средство със забранено измервателно-коригиращо устройство по смисъла на член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 715/2007, да бъде отхвърлен с мотива,
  - а) че е налице неизбежна грешка на производителя относно правомерността на деянието;в случай на утвърдителен отговор:
  - б) че грешката относно правомерността на деянието е неизбежна за производителя, тъй като компетентният за издаването на ЕО типово одобрение и за последващите мерки орган всъщност е одобрил инсталираното измервателно-коригиращо устройство;в случай на утвърдителен отговор:
  - в) че грешката относно правомерността на деянието е неизбежна за производителя, тъй като при съответно поискване компетентният за издаването на ЕО типово одобрение и за последващите мерки орган би потвърдил правното становище на производителя на превозното средство по отношение на член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 715/2007 (хипотетично одобрение)?
2. Дължи ли производителят на превозното средство, който е предоставил актуализация на софтуера, обезщетение на купувачът на превозното средство, когато при придобиването на превозното средство е налице инсталирано със софтуерната актуализация забранено измервателно-коригиращо устройство по смисъла на член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 715/2007 и по този начин купувачът на превозното средство е увреден?
3. Съвместимо ли е с правото на Съюза, когато при иск за обезщетение срещу производителя на превозното средство поради извършеното при условията на небрежност пускане на пазара на превозно средство със забранено измервателно-коригиращо устройство по смисъла на член 5, параграф 2 от параграф 2 от Регламент (ЕО) № 715/2007,
  - а) по отношение на правото на *малко* обезщетение купувачът на превозното средство е длъжен да допусне приспадане на ползите от употребата на превозното средство от размера на обезщетението, доколкото тези ползи заедно с остатъчната

стойност надвишават платената покупна цена, намалена с посочения размер на обезщетението;

- б) правото на *малко* обезщетение на купувача на превозното средство е ограничено до най-много 15 % от платената покупна цена?

Цитирани разпоредби на правото на Съюза

Регламент (ЕО) № 715/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2007 година за типовото одобрение на моторни превозни средства по отношение на емисиите от леки превозни средства за превоз на пътници и товари (Евро 5 и Евро 6) и за достъпа до информация за ремонт и техническо обслужване на превозни средства (ОВ L 171, 2007 г., стр. 1), и по-специално член 5, параграф 2

Цитирани разпоредби от националното право

Bürgerliches Gesetzbuch (Граждански кодекс, наричан по-нататък „BGB“), и по-специално членове 276, 823, 826

Verordnung über die EG-Genehmigung für Kraftfahrzeuge und ihre Anhänger sowie für Systeme, Bauteile und selbstständige technische Einheiten für diese Fahrzeuge (Наредба относно ЕО одобрението на моторни превозни средства и техните ремаркета, както и на системи, компоненти и отделни технически възли, предназначени за такива превозни средства, наричана още „EG-Fahrzeuggenehmigungsverordnung“ (Наредба относно одобрението на превозни средства в ЕО) (наричана по-нататък „EG-FGV“), и по-специално членове 6 и 27

Кратко представяне на фактите и производството

- 1 Преюдициалното запитване се отправя във връзка с пет различни случая, които действително не са идентични, но се различават един от друг само в нюанси.
- 2 Първото производство: Превозното средство VW Crafter 2.0 TDI е пуснато на пазара с произведен от ответника дизелов двигател. Безспорно при това превозно средство рецикулацията на отработилите газове намалява извън температурния прозорец в зависимост от понижаването на външните температури. Намаляването започва при температура под +15 °C. Това води до увеличаване на емисиите на NOx (азотен оксид) при работа на превозното средство извън температурния прозорец. Ищецът, който има право на приспадане на ДДС, купува превозното средство за 9 242,86 евро нето при изминати 145 726 km.

- 3 Ищецът счита, че е увреден умишлено и в противоречие с добрите нрави, тъй като превозното средство е снабдено със забранени измервателно-коригиращи устройства. По отношение на двигателя ищецът твърди, че става дума за тип EA288. Ищецът иска да му бъде присъдена сумата от 6 868,91 евро (покупната цена, намалена с разумно обезщетение за ползване) срещу предаването и прехвърлянето на правото на собственост върху превозното средство. При условията на евентуалност ищецът иска да му бъде присъдено обезщетение в размер, определен по преценка на съда, но не по-малко от 1 648,50 евро (= 15 % от брутната покупна цена в размер на 10 999 евро) ведно с разходите за финансиране в размер на 203,66 евро, и да се установи още, че ответникът е длъжен да обезщети ищеца за вредите, които последният претърпява поради манипулациите с отработилите газове.
- 4 Ответникът моли искът да бъде отхвърлен. Ответникът твърди, че монтираният в превозното средство двигател е от типа EA189, който обаче, за разлика от другите двигатели от този тип, няма „активна превключвателна система“ като останалите двигатели от типа EA189. Ответникът счита, че температурният прозорец е разрешен. В тази връзка той твърди, че температурният прозорец е необходим за безопасната работа на превозното средство. При условията на евентуалност ответникът твърди, че е направил неизбежна грешка относно правомерността на деянието и във връзка с това се позовава на хипотетичното одобрение на Kraftfahrtbundesamt (Федерална служба за моторни превозни средства, регистрация на превозните средства и шофьорските книжки, Германия, наричана по-нататък „Федералната автотранспортна служба“).
- 5 Второто производство: Превозното средство VW Sharan 2.0 TDI е пуснато на пазара с произведен от ответника дизелов двигател от типа EA189. То е оборудвано със забранено измервателно-коригиращо устройство (разпознаване на изпитвателен стенд с „превключвателна система“). Със заповеди от 14 и 15 октомври 2015 г. Федералната автотранспортна служба нарежда на ответника да отстрани забраненото измервателно-коригиращо устройство от пуснатите от него на пазара превозни средства. На 10 април 2017 г. на превозното средство е инсталирана разработена от ответника и одобрена от Федералната автотранспортна служба софтуерна актуализация. След актуализацията при превозното средство е налице температурен прозорец. Намаляването на рецикулацията на отработилите газове започва при температура под +15 °C. Това води до увеличаване на емисиите на NOx (азотен оксид) при работа на превозното средство извън температурния прозорец. Ищецът купува превозното средство за 23 950 евро при изминати 59 600 km.
- 6 Ищецът счита, че е увреден от ответника умишлено и в противоречие с добрите нрави. Ищецът иска да му бъде присъдена сумата от 23 950 евро, намалена с разумно обезщетение за ползване, срещу предаването и прехвърлянето на правото на собственост върху превозното средство. При

условията на евентуалност той иска да му бъде присъдено обезщетение по преценка на съда в размер от 5 % до 15 % от покупната цена.

- 7 Ответникът моли искът да бъде отхвърлен. Ответникът счита, че температурният прозорец е разрешен и твърди, че е необходим за безопасната работа на превозното средство. При условията на евентуалност ответникът твърди, че е направил неизбежна грешка относно правомерността на деянието и във връзка с това се позовава на хипотетично одобрение на Федералната автотранспортна служба.
- 8 Третото производство: Превозното средство VW T6 Multivan 2.0 TDI е пуснато на пазара с произведен от ответника дизелов двигател от типа EA288. Ищецът купува превозното средство за 44 647 евро при изминати около 20 km. При превозното средство има температурен прозорец. Той води до увеличаване на емисиите на NOx при работа на превозното средство извън температурния прозорец.
- 9 Ищецът счита, че е заблуден и увреден в противоречие с добрите нрави от наличието на забранено измервателно-коригиращо устройство. Той твърди, че превозното средство е снабдено по-специално с разпознаване на изпитвателен стенд, което осигурява увеличаването на степента на рецикулацията на отработилите газове върху изпитвателния стенд до достигане на работна температура на SCR катализатора от +200 °C. Ищецът иска да му бъде присъдено обезщетение по преценка на съда в размер на най-малко 15 % от покупната цена, и при условията на евентуалност обезщетение по преценка на съда в размер от 5 % до 15 % от покупната цена.
- 10 Ответникът моли искът да бъде отхвърлен. Той счита температурния прозорец за разрешен. В тази връзка ответникът в крайна сметка твърди, че рецикулацията на отработилите газове намалява при температура на околната среда „от около +12 °C“. По-нататък ответникът твърди, че за разлика от някои други превозни средства от модела T6, управлението на двигателя на спорното превозно средство никога не е включвало разпознаване на изпитвателен стенд, по-скоро степента на рецикулация на отработилите газове намалява при достигане на работна температура на SCR катализатора от +200 °C при всякакви условия на шофиране. От тази работна температура обаче системата SCR значително допринася за намаляването на NOx, така че пределно допустимите стойности все пак да бъдат спазени. При условията на евентуалност ответникът твърди, че е направил неизбежна грешка относно правомерността на деянието и във връзка с това се позовава на хипотетично одобрение на Федералната автотранспортна служба.
- 11 Четвъртото производство: Превозното средство VW Golf 2.0 TDI е пуснато на пазара с произведен от ответника дизелов двигател от типа EA288. Превозното средство е снабдено с разпознаване на изпитвателен стенд.

Ответникът купува превозното средство за 13 980 евро при изминати 61 911 km.

- 12 Ищецът счита, че е увреден умишлено и в противоречие с добрите нрави. Той смята разпознаването на изпитвателен стенд за забранено и твърди, че освен това е налице забранен температурен прозорец. Ищецът иска да му бъде присъдена сумата от 11 039,09 евро (покупната цена, намалена с обезщетението за ползване в размер на 2 940,91 евро) срещу предаването и прехвърлянето на правото на собственост върху превозното средство, и при условията на евентуалност обезщетение в размер на 2 097 евро (= 15 % от покупната цена).
- 13 Ответникът моли искът да бъде отхвърлен. Ответникът признава, че софтуерът използва разпознаването на изпитвателен стенд с цел преди изпитателен пробег да се регенерира напълно каталитичният уловител на NOx и в рамките на NEDC да се регенерира в точно определен момент. По този начин измерването се концентрира върху възникващите по време на NEDC емисии на NOx. Ответникът счита, че разпознаването на изпитвателен стенд е разрешено, тъй като деактивирането му няма измеримо влияние върху емисиите, или поне със сигурност пределно допустимите стойности на емисиите не биха били надвишени. Ответникът счита, че температурният прозорец също е разрешен. В това отношение ответникът твърди, че благодарение на усъвършенстваната система рециркулацията на отработилите газове е активна на 100 % между -24 °C и +70 °C. При условията на евентуалност ответникът твърди, че е направил неизбежна грешка относно правомерността на деянието и във връзка с това се позовава на хипотетично одобрение на Федералната автотранспортна служба.
- 14 Петото производство: Превозното средство VW T5 Multivan 2.0 TDI е пуснато на пазара с произведен от ответника дизелов двигател от типа EA189. Безспорно е налице температурен прозорец. В състоянието на превозното средство при пускането му на пазара и при закупуването му от ищеца намаляването на рециркулацията на отработилите газове започва при +18 °C. Това води до увеличаване на емисиите на NOx по време на работа на превозното средство извън температурния прозорец. Ищецът, който има право на приспадане на ДДС, купува превозното средство на цена от 41 974,79 евро (нето) при изминати 9 350 km.
- 15 Ищецът счита температурния прозорец за забранен. Той смята, че е увреден от ответника умишлено и в противоречие с добрите нрави. Ищецът иска да му бъде присъдена сумата от 41 974,91 евро, намалена с обезщетението за ползване, чийто размер ще бъде определен по-късно, срещу предаването и прехвърлянето на правото на собственост върху превозното средство, и при условията на евентуалност сума в размер на 6 296,22 евро (15 % от нетната покупна цена).

- 16 Ответникът моли искът да бъде отхвърлен. Той прави възражение за изтекла погасителна давност. Ответникът счита, че температурният прозорец е разрешено измервателно-коригиращо устройство, тъй като е необходимо за безопасната работа на превозното средство. Освен това той изтъква, че от 17 октомври 2022 г. е достъпна доброволна и безплатна актуализация на софтуера за разширяване на температурния прозорец, в резултат на която след инсталирането на този софтуер рециркулацията на отработилите газове намалява едва при температура от $+9,76\text{ }^{\circ}\text{C}$. Ответникът счита, че ищецът нарушава задължението си за намаляване на вредата, ако не инсталира тази актуализация.
- 17 При условията на евентуалност ответникът твърди, че е направил неизбежна грешка относно правомерността на деянието и във връзка с това се позовава на хипотетично одобрение на Федералната автотранспортна служба.

Кратко представяне на мотивите за преюдициалното запитване

- 18 Уводни бележки: В първото, второто, третото и петото производство при придобиването на превозното средство вероятно е налице забранено измервателно-коригиращо устройство по смисъла на член 5, параграф 2 от Регламент № 715/2007. В четвъртото производство разпознаването на изпитвателен стенд е сериозен показател за наличието на забранено измервателно-коригиращо устройство.
- 19 При превозните средства от първото, второто, третото и петото производство рециркулацията на отработилите газове намалява най-късно при температура на околната среда от $+10\text{ }^{\circ}\text{C}$, ето защо съгласно запитващата юрисдикция е налице забранен температурен прозорец, който също така не е разрешен по изключение съгласно член 5, параграф 2, буква а) от Регламент № 715/2007.
- 20 Освен това, в тези производства вероятно липсва и другият критерий на член 5, параграф 2, второ изречение, буква а) от Регламент № 715/2007, че измервателно-коригиращото устройство не може да бъде активно през по-голямата част от годината, защото при превозните средства в посочените три производства рециркулацията на отработилите газове намалява най-късно при температура на околната среда от приблизително $+12\text{ }^{\circ}\text{C}$. Средните годишни температури в Германия обаче са по-ниски от приблизително $+12\text{ }^{\circ}\text{C}$.
- 21 В четвъртото производство е спорно дали температурният прозорец и/или разпознаването на изпитвателен стенд водят до увеличаване на емисиите при нормални условия на управление на превозното средство. Следователно в това производство не е установено, че е налице забранено измервателно-коригиращо устройство по смисъла на член 3, точка 10 и член 5, параграф 2, първо изречение от Регламент № 715/2007, макар разпознаването на изпитвателен стенд да се счита за сериозен показател за наличието му.

- 22 Правото на обезщетение по член 826 от BGB предполага да е налице умишлено и обективно нарушаващо добрите нрави действие на причинителя на вредата. В посочените случаи обаче такова действие липсва.
- 23 В случаите, предмет на преюдициалното запитване, може обаче да е налице право на обезщетение на купувачите на превозните средства по член 823, параграф 2 от BGB. Съгласно новата практика на BGH (Bundesgerichtshof, Федерален върховен съд, Германия) член 823, параграф 2 от BGB във връзка с член 6, параграф 1 и член 27, параграф 1 от EG-FGV защитава интереса на купувача на превозно средство да не търпи имуществени загуби поради нарушение на европейското законодателство в областта на емисиите от страна на производителя.
- 24 В първото, второто, третото и петото производство е налице нарушение на европейското законодателство в областта на емисиите от страна на ответника, което се изразява в наличието на забранен температурен прозорец, а в четвъртото производство разпознаването на изпитвателен стенд е сериозен показател за наличието му.
- 25 Правото на обезщетение предполага също производителят на превозното средство да е действал най-малкото небрежно във връзка с измервателно-коригиращото устройство. Налице е презумпция за вина на производителя на превозното средство. Производителят обаче може да се освободи от отговорност, като посочи и докаже обстоятелства, съгласно които поведението му по изключение изглежда небрежно. По-специално, съгласно практиката на BGH (Федерален върховен съд) в това отношение производителят може да се позове на неизбежна грешка относно правомерността на деянието, като посочи конкретно и докаже самата грешка и нейната неизбежност. Това е темата на първия преюдициален въпрос.
- 26 Във второто производство правото на обезщетение за вреди, причинени от наличието на измервателно-коригиращо устройство (разпознаване на изпитвателен стенд с „превключвателна система“) при пускането на пазара и придобиването на превозното средство, вероятно е погасено по давност. Въпреки това след инсталирането на предоставената от ответника актуализация във вид на температурен прозорец превозното средство има ново забранено измервателно-коригиращо устройство. Спорно е дали собственикът на превозното средство има право на обезщетение срещу производителя, когато е претърпял вреди вследствие на инсталирано с актуализацията измервателно-коригиращо устройство. Това е предметът на втория преюдициален въпрос.
- 27 Съгласно практиката на BGH (Федерален върховен съд) правото на обезщетение по член 823, параграф 2 от BGB във връзка с член 6, параграф 1 и член 27, параграф 1 от EG-FGV се отнася до така нареченото малко обезщетение, т.е. плащане на парична сума. Не може да се иска възстановяването на покупната цена срещу връщането и прехвърлянето на

правото на собственост на превозното средство (така нареченото голямо обезщетение). Освен това BGH (Федерален върховен съд) посочва, че трябва да се вземат предвид ползите от употребата на превозното средство, когато ползите заедно с остатъчната стойност надвишават платената покупна цена, намалена с обезщетението. Третият преюдициален въпрос е поставен във връзка с този проблем.

- 28 Подробно по отделните преюдициални въпроси: Съображенията на запитващата юрисдикция по тези въпроси отговарят по същество на съображенията по въпросите от преюдициалното запитване по дело C-666/23 (вж. точки 25—47 от резюмето на това преюдициално запитване).

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ